

1. Funda Özpulat/Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik

Metin: Toplumun İhmal Edilen Yüzü: Çocuk Evlilikler ve Kadın Sağlığına Yansımaları

Öz: Çocuk evlilikler, özellikle gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde görülen, bu toplumlar tarafından fazla dile getirilmeyen, bir sorun olarak algılanmayan ve çoğunlukla meşrulaştırma yoluna gidilen evliliklerdir. Çocuk evlilikler fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimi engelleyen bir sorundur. Her iki cinsiyet içinde sorun olmasına karşın özellikle kız çocukları bu tür evliliklerden daha fazla etkilenmektedir. Çocuk evliliklerin önlenmesi, meydana gelecek gebeliklerin önlenmesinde ilk adımdır. Çocuk yaşta evlilik yapan kadınların, sağlık hizmetlerinden yararlanması, erken yaş gebeliklerin önlenmesine yönelik aile planlaması danışmanlığı ve hizmetlerinin aktif olarak yürütülmesi, anne ve bebek sağlığını tehdit edecek birçok komplikasyonun önlenmesi açısından önemlidir. Ayrıca, çocuk evliliklerin olumsuz etkileri hakkında bilinç ve farkındalık yaratmaya yönelik çalışmalarda bulunulması, eğitim ve din görevlileriyle, toplum liderleriyle, ilgili diğer kurum ve kuruluşlar ve sağlık hizmetlerinin tüm basamaklarının aktif katılımlarının sağlanmasıyla toplum tabanlı olarak yürütülecek çalışmalar, çocuk evliliklerin ve oluşabilecek olumsuz sonuçların azaltılmasında etkili olacaktır.

2. Canan Kuygun Karcı*, Ayşe Avsıcı*, Ayşegül Yolga Tahiroğlu*, Özge Metin*, Gonca Gül Çelik*

*Çukurova Üniversitesi/Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı

Araştırma: Bir Adli Bildirim Çelişkisi: Çocuk Yaşta Evlilik ve Gebelik

Öz: **Amaç:** Sağlık çalışanlarının 18 yaş altı evlilik-gebelik olgularını adli bildirim yükümlülüğü konusunda çeşitli kaygılar ve çelişkiler yaşanabilmektedir. Çalışmamızda sağlık çalışanlarının bu konudaki, farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarından oluşan bir gruba 18 yaş altı evlilik ve gebeliklerin yaygınlığı, nedenleri, sonuçları ve adli bildirim zorunluluğu hakkında bir sunum yapıldı. Tarafımızca hazırlanan anket katılımcılara dağıtıldı ve sunum öncesi ve sonrasında gönüllülerden doldurmaları istendi.

Bulgular: On sekiz yaş altı gebelik tespit ettiğinde bildirmeyeceğini belirtenlerin oranı ön testte %75.9 (n=66) iken bu oran son testte %19.4'e (n=12) düşmüştü. On sekiz yaş altı hem evlilik hem de gebelik için tespit ettiğinde bildireceği yönünde görüş bildiren katılımcı sayısı ön testte 21 (%24.1) iken son testte bu sayı 50'ye (%80.6) yükselmisti. On sekiz yaş altı gebelik tespit ettiğinde adli bildirim yapmayacağı yönünde görüş bildiren katılımcıların tümü (n=68) 18 yaş altı evlilik izni verme yetkisi kendilerinde olsaydı buna izin vermeyecekleri yönünde görüş bildirdi. Ön testte 18 yaş altı evlilik tespit ettiğinde bildireceğini ifade eden katılımcıların %98.4'ü (n=60) son testte de aynı fikirde iken, ön testte bildirmeyeceğini belirten katılımcılardan 5'i (%50) son testte bildireceği yönünde görüş değiştirmişti.

Sonuç: Katılımcılar arasında 18 yaş altı evlilik ve gebeliğin adli bildirimi konusunda bir çelişki olduğu açıktır. On sekiz yaş altında gebelik varlığı katılımcılarından bildirimden kaçınmasına neden oluyor gibi görünmektedir. Sağlık çalışanlarına yönelik çocuk yaşta evlilik/gebelik konusunda yapılan kısa bir sunumun dahi konuyla ilgili anlamlı düzeyde

farkındalık yaratmasının yanı sıra, adli bildirim konusunda da hassasiyet oluşturmaları beklenmektedir.

3. Perran Boran/Marmara Üniversitesi, Tıp, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları

Gülbin Gökçay*, Esra Devecioğlu*, Tijen Eren*

*İstanbul Üniversitesi, Tıp, Sosyal Pediatri Bilim Dalı

Metin: Çocuk Gelinler

Öz: Onsekiz yaş altında evlenme olarak tanımlanan erken evlilik, okulu bırakma nedeniyle düşük eğitim seviyesi, adolesan gebelik, anne ve bebek mortalite ve morbiditesinde artış, yoksulluk gibi çeşitli olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Bu olumsuz sonuçlar sadece kişileri değil, onların çocuklarını ve toplumu da etkileyebilme potansiyeline sahiptir. Bu derleme yazıda, ülkemizde ve dünyada çocuk gelinler konusundaki durumun incelenmesi ve erken evliliğin önlenmesine yönelik önerilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yoksulluk ve düşük eğitim seviyesi çocuk evliliğine katkıda bulunan en önemli faktörlerdir. Erken evliliklerin önlenmesinde en etkin çözüm, kızların eğitime odaklanan ve sosyal eşitsizliğin azaltılmasını hedef alan program stratejileri olarak görülmektedir.

4. Kenan Karbeyaz/Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp, Adli Tıp

Metin: Suça Sürüklenen Çocuk Anneler, Eskişehir'den Bir Olgu Serisi

Öz: Sunulan olgu serisinde Eskişehir'de suça sürüklenme nedeniyle, hakkında TCK'nın 31. maddesi gereği "fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneği" olup olmadığı sorulan 15 yaşın altında 9 çocuk anne değerlendirilmiştir. Çocuk annelerin sürüklendikleri iddia edilen suçların şekli, mevcut durumda uygulamada yaşanan aksaklıklar ve çözüm önerilerinin tartışılması amaçlanmaktadır. 3 yıllık dönemde 9 çocuk annenin tarafımıza suç işlediği iddiası ile yönlendirildiği saptandı. 4 olgunun 20 hafta ve üzerinde gebeliğinin olduğu, 5 olgunun 2 aylık ve 6 aylık arasında değişen bebeklerinin olduğu belirlendi. Olguların 7'sinin hırsızlık,

2'sinin uyuşturucu madde ticareti suçları işledikleri iddia edilmektedir. Olguların tümünde çocukların “eşlerinin” cezaevinde olduğu, kendilerinin ise eşlerinin aileleri ile yaşadıkları ve onarın geçimlerine destek oldukları, sık sık hırsızlık ve diğer suçları işlemek zorunda kaldıklarını ifade edilmiştir. Çocuk annelerin 5'inin hiçbir sosyal destek veya tıbbi yardım almadıkları anlaşılmıştır. Çocuk anne olgularında hekimler açısından yükümlülük, sadece muayene veya adli rapor düzenlemekle sınırlı kalmayıp, diğer klinik branşlarla ve sosyal hizmetler ve ilgili sivil toplum kuruluşları gibi birimlerle işbirliği içinde, çocuğunun yüksek yararını göz önünde bulundurmaktır. Mevcut yasal düzenlemelerin uygulanmasında sıkıntılar olduğu, denetleme mekanizmasının ise çalışmadığı düşünülmektedir. Çocuk annelerin mağduriyetlerinin giderilmesinde, “eşlerinin” cezaevinden çıkarılmasından çok, onlara sosyal destek sağlanmasının daha önemli olduğu düşünülmektedir.

5. Nagihan Saday Duman/Afyonkarahisar Hatanesi, Çocuk ve Ergen Sağlığı

Emel Sarı Gökten/Üsküdar Üniversitesi, Tıp, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı

Hasan Nadir Rana/Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp, Halk Sağlığı

Metin: Hekimlerin Erken Yaşta Evliliklere Yönelik Farkındalıkları ve Tutumları

Öz: Amaç: Erken yaşta yapılması söz konusu olan resmi evlilikler bakımından, hekimler çocukları bir istismar şekli olan erken evliliklerden koruma noktasında önemli bir görev üstlenmektedir. Çalışmamızda ülkenin gelişmesi bakımından önemli olan bu konu hakkında hekimlerin farkındalıkları ve tutumlarının hangi yönlerde olabileceğinin ortaya konması amaçlanmıştır. **Yöntem:** Araştırmaya sosyal medya yolu ile ulaşılabilen, çalışmaya katılmaya gönüllü olan hekimler davet edilmiş ve yazarlar tarafından oluşturulmuş anketi doldurmaları istenmiştir. Çalışma verileri tanımlayıcı istatistikler (aritmetik ortalama, ortanca, standart sapma, yüzde dağılımlar), kategorik verilerin gruplar arası yüzde dağılımları Ki Kare testi ile değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Hekimlerin 1315'i (%83.9) erken evlilik tanımı ile ilgili olarak '18 yaşın altında yapılan evliliklerdir' şeklinde yanıtlamıştır. Hekimlerin 1287'si (%82.1) erken yaşta yapılan evliliklerin 'Çocuğun

cinsel olarak istismar edilmesi' olduğunu vurgulamıştır. Erken yaşta evlilik yapılabilmesi için bireylerde bulunması gereken özelliklere yönelik hekimlerin yargılarında 'bireyin zihinsel yetersizliğinin olmaması, cinsellik hakkında yeterli bilgiye sahip olması, doğacak çocuğun fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılayabilmesi gerektiği ve evlilik yapacağı yaşın önemli olduğu ön plana çıkmıştır. Sonuç: Toplum tarafından erken evliliklerin normal olarak algılanması bu sorunun önlenmesini ve yasal olarak ihbarı engelleyen en önemli unsurlardandır. Hekimlerin erken yaşta yapılan evlilikler ile ilgili farkındalıkları yüksek olmasına rağmen erken yaşta evliliklerin önlenmesi noktasında toplumsal, politik ve hukuki alanda farkındalıkların artırılması gerekmektedir.

6. Nusret Soylu/İnönü Üniversitesi, Tıp, Çocuk Psikiyatrisi

Muhammed Ayaz/İstanbul Arel Üniversitesi, Psikoloji

Tuğba Yüksel/Dicle Üniversitesi, Çocuk Psikiyatrisi

Article: Early-married and Sexually Abused Girls differ in Their Psychiatric Outcomes

Abstract: Early marriage and sexual abuse are the two of the most frequent types of childhood abuse. Although early marriage is also a type of sexual abuse, it is associated with different physical, social, and mental outcomes than sexual abuse alone. The purpose of this study was to compare early-married girls and sexually abused girls who were referred for forensic evaluation in Turkey in terms of their sociodemographic characteristics, mental disorder rates, and mental symptom severity. We included 63 adolescent girls for whom a judicial report had been demanded and who were under 15 years old when they were married but were not yet 18 years old during the evaluation (15.51 ± 0.78) and 72 sexually abused adolescent girls between 14 and 18 years old (15.80 ± 1.10) in this study. Following a psychiatric evaluation, the study participants completed the Child Posttraumatic Stress Disorder Reaction Index (CPTS-RI) and the Brief Symptom Inventory (BSI). We used the Windows SPSS 16.0 software program to assess the results. At least one psychiatric disorder was determined in 44.4% of the early-married and 77.8% of the sexually abused cases ($p < 0.001$). A diagnosis of PTSD or ASD was observed in 11.1% of the early-married cases and in 54.2% of the sexually abused victims ($p < 0.001$). MDD was determined in 33.3% of the early-married

cases and 56.9% of the sexually abused cases ($p=0.006$). The CPTS-RI scores of the sexually abused victims were higher than those of the early-married cases ($p<0.001$). All of the subscale scores of the BSI were higher in the sexually abused adolescents than in the early-married cases ($p<0.001$). Although early marriage has severe physical, social and mental outcomes, it is not as severe as sexual abuse in terms of psychiatric disorder rates and the psychiatric symptom severity it causes.

7. Melikşah Ertem/Dicle Üniversitesi, Tıp, Toplum Sağlığı

Article: Opinions on Early-age Marriage and Marriage Customs among Kurdish-speaking Women in Southeast Turkey

Abstract: **Objectives:** For women, marriage before the age of 18 years has adverse consequences for physical, mental and emotional well-being and constitutes a barrier for continued education. According to a national survey, about 50% of all women in Eastern Turkey were aged under 18 years at first marriage.

Methods: This study explored women's opinions and experiences of early marriage and culture-specific marriage customs in the province of Diyarbakir, a region of Turkey populated mostly by people of Kurdish ethnicity. A random sample of 966 women aged 15 years or older living in urban and rural areas of the province completed a questionnaire on age at marriage and social status. Qualitative data on women's opinions and experiences were also collected through focus group interviews with 90 women.

Results: The frequency of early marriage ranged from 19% in the youngest age group to 63% in women aged 60 years or older. Analysis of focus group interviews through a qualitative modified content method showed that girls were considered marriageable some years after the menarche and considerations regarding the protection of family honour were key factors leading parents to arrange the early marriage of their daughters, sometimes without their consent. Some culture-specific marriage customs included cradle betrothal, cousin marriage and berdel (exchange of brides between two families).

Conclusion: There is a need for public health and family planning workers to create

greater awareness of the adverse consequences of early marriage through parental arrangements.

8. Selma Şen/Ege Üniversitesi, Hemşirelik

Oya Kavlak/Ege Üniversite, Hemşirelik

Metin: Çocuk Gelinler: Erken Yaş Evlilikleri ve Adölesan Gebeliklere Yaklaşım

Öz: Adölesan dönem, bireyin biyolojik, psikolojik ve sosyal değişimlerle çocukluktan yetişkinliğe geçiş periyodudur. Dünya nüfusuna bakıldığında her beş kişiden biri adölesan dönemde bulunmakta ve adölesan nüfusu yıldan yıla bir milyarı aşmakta, her 1000 adölesandan 60'ı anne olmakta ve dünya yüzeyindeki yaklaşık tüm doğumların onda biri olan 17 milyon bebek adölesan anneden doğmaktadır. Adölesan gebeliklerin kısa ve uzun vadeli çeşitli olumsuz sağlık sonuçları doğurduğu bilinmektedir. Dünyanın pek çok ülkesinde önemli ölçüde mortalite ve morbidite nedeni olarak kabul edilen adölesan gebeliklerin önlenmesine yönelik programlara öncelik verilmektedir. Kadının bedensel, ruhsal ve sosyal açıdan gelişimini tamamlamadan gebe kalması durumunda hem anne hem de bebek olumsuz etkilenmektedir. Bu nedenle, adölesan gebelikler hem toplumsal hem de bireysel olarak ciddi sağlık sorunu olarak ele alınmaktadır. Bu derlemede, Dünya ve Türkiye'deki erken yaş evlilikleri ve adölesan gebelik sorunu incelenmiş, hemşirelik bakımının önemi vurgulanmıştır.

9. Eda Yakıt/Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği,

Hemşire

Anahit Margirit Coşkun/Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Hemşirelik

Metin: Toplumsal Açıdan çocuk Yaşta Evlilikler Gerçeği: Hemşire ve Ebinin Sorumluluğu

Öz: Çocuk yaşta evlilikler dünyada giderek azalsa da hala önemini korumaktadır. Dünyada çocuk yaşta evliliklerin, kız çocuklarda erkeğe kıyasla çok daha fazla olduğu bulgulanmıştır. Yasalarca 18 yaşın altındaki her birey çocuk, bu yaşın altındaki her evli kız çocuğu ise çocuk gelin olarak kabul edilmektedir. Bu evlilikler, kız çocuğunun ailesi ve gelin olarak gideceği evdeki ebeveynlerin karşılıklı çıkarları doğrultusunda

gerçekleşmektedir. Erken yaşta evlilik, kız çocuğun tüm yaşamını etkilemektedir. Bu olumsuz etkilerden bazıları, çocuk yaşta aile ve çocuk sorumluluğu alma, eğitimin yarıda kalması, meslek sahibi olamama, ekonomik bağımlılık ve aile içinde önemsenmeme, değersiz görülmedir. Erken yaş evliliklerinde en büyük sorun alanı, üreme sağlığında görülmektedir. Kız çocuğun izni ve onayı alınmadan zorla evlendirme, kendinden büyük, babası yaşta bir erkeğin cinsel isteklerine yanıt verme ve bir yerde tecavüze uğrama, gebelikten korunma konusunda bilgisizlik ve adölesan gebelikler, bu gebeliklerin anne-fetüs ve yenidoğan açısından riskleri, artmış cinsel yolla bulaşan enfeksiyon riski, çok sayıda gebelik ve doğum vb. sorunlardır. Bu evliliklerin önlenmesinde uluslararası yasalar bağlamında hükümetlere ve sivil toplum kuruluşlarına çok büyük sorumluluk düşmektedir. Sağlık bakım hizmeti sunan hemşire ve ebeğin, geleneksel ve çağdaş rolleri kapsamında çocuk yaşta evliliklerin neden ve sonuçlarını analiz ederek bakım ve sosyal destek hizmetlerini düzenlemeleri önem taşımaktadır. Ebeveynlerin ve ailelerin yasal sonuçları nedeniyle bu tür evlilik ve gebelikleri gizleme çabası içinde olmaları, sorunu belirlemeyi ve bu gruplara ulaşmayı güçleştirmektedir. İşte toplumla iç içe olan ve onların güvenini kazanan hemşire ve ebelerin, ebeveynleri, gençleri bilinçlendirerek erken yaş evliliklerin ve gebeliklerin önlenmesinde, mevcut gebeliklerin yönetiminde ailelere yol gösterici olabilir. Erken alınacak önlemler, kadını ileriki dönemlerde daha sağlıklı bir yaşam sürdürmesini sağlayabilir.

10. Sare Mihçioğur/Başkent Üniversitesi, Tıp, Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması

Feryal Erbaş/Başkent Üniversitesi, Tıp, Halk Sağlığı

Ayşe Akın/Başkent Üniversitesi, Tıp, kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması

Metin: Uluslararası belgelerde insan hakkı ihlali olarak nitelendirilen "erken yaşta evlilikler", kadının statüsünün düşük olduğu, kadına karşı ayrımcılığın uygulandığı az gelişmiş ülkelerde yaygın bir sorundur. Çok sayıda kız, erken yaşlarda evlendirilmek suretiyle öğrenim ve sağlıklı yaşama hakkından alıkonulmaktadır. Bunun sonucunda kız çocukları bir meslek sahibi olma ve çalışma haklarından yoksun bırakılmakta, ekonomik

özgürlükleri engellenmekte ve yoksulluk, bağımlılık döngüsüne hapsedilmektedirler. Erken yaşta evlilik özellikle gebelik ve doğum, kadın sağlığını da olumsuz etkilemektedir. Bu derlemede, dünyada ve Türkiye'de çocuk yaşta evliliklerin boyutu, sosyal nedenleri, adolesanın sosyal gelişimi, sağlığı ve özellikle de üreme sağlığı üzerine olumsuz etkilerinin incelenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulması amaçlanmıştır. Türkiye'de, TNSA – 2008 araştırması sonuçlarına göre 25-29 yaşlarındaki kadınların %17.1'inin 18 yaşına kadar, %2.3'ünün de 15.yaş gününden önce evlendikleri belirlenmiştir. 15-19 yaş grubundaki evli kadınların %36.5'inin bir, %3.7'sinin iki, %0.6'sının üç çocuğu mevcut olup, %59.8'i ise gebelikten korunma yöntemi kullanmamaktadır. Erken yaşta evliliklerin temel nedenlerinden biri ve en önemli sonucu da eğitimsizliktir. Erken yaşta evliliklerin önlenmesinde, mevcut yasal düzenlemelerin uygulamalara yansıtılması önemli olmakla birlikte; özellikle yoksullukla mücadele, cinsiyet eşitliğinin her alanda sağlanması, toplumdaki geleneksel feodal yapının değiştirilmesi ve kız çocuklarının okullaşması ve eğitimini sürdürebilmesi ile ilgili çalışmalara önem verilmelidir.

**11. Kasım Bulut, Cem Uysal, Mustafa Korkmaz, İsmail Bozkurt,
Ubeydullah Durmaz, Yaşar Tıraşçı, Süleyman Gören/Dicle
Üniversitesi, Tıp, Adli Tıp
Süleyman Sivri/Diyarbakır Adli Tıp Kurumu Başkanı**

Article: Evaluation of the Early Age Married Girls Applying to Our Department

Abstract: Underage marriages are going on to keep their commonness in countries such as Turkey although frequencies of them are decreasing in the world. According to the law, marriages before eighteen years old are also defined as early marriages. Being married of girls at early ages makes these children deprived from education life and their vicinity. Therefore severe psychological difficulties occur in these children. In this study, 19 girls, who were being married at early ages and psychologically examined between January 1st, 2013-April 1st, 2015 in physical and mental health committee of the Dicle University, Medical Faculty, were taken to evaluate. These 19 cases were retrospectively assessed in sociodemographic data (age, education level, and relative degrees), type of marriage, state of mind, forensic reports and files. Of 410 cases, who

admitted to our mental and physical committee, 19 (4.6%) were at the category of early age marriage. These 19 cases range between 13 and 17 years of age. Three of them (15.8%) were thinking of suicide and one of them (5.3%) attempted suicide. At least, one mental disorder was diagnosed in 8 (42.1%) of the cases and the most common diagnose was acute stress disorder in four (21.1%) cases. It has been stated that marriages at early ages are caused by economic and cultural reasons. As conclusion, being married of children at early ages is an important risk factor in social and mental health.

12. Gonca Buran/Uludağ Üniversitesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği

Hilmiye Aksu/Adnan Menderes Üniversitesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği

Metin: Çocuk Yaştaki Evlilikler ve Kadın Sağlığına Etkileri: Literatür İncelemesi

Öz: Erken yaş evlilik, 18 yaş altı kızların birçok hak ve özgürlüğünü kısıtlayan, özgür iradeleri dışında gerçekleşen insan hakları ihlali. Kültürel normlar, geleneksel eril toplum yapısı, yoksulluk ve savaşların etkin olduğu, yasalara rağmen çözümsüz kalan bir sorundur. Geri kalmış yoksul ülkelerde ve gelişmekte olan toplumlarda daha yaygın görülmektedir. Dünyada ilk sırada yer alan ülke Orta Afrika'dır ve buradaki kadınların yarısından fazlası (%58) çocuk yaşta evlenmek zorunda kalmaktadır. Türkiye'de ise toplam resmi evlilikler içindeki oranı 2015 yılında %5.2'dir. En yaygın olan il Kars'tır. Literatür incelendiğinde erken yaş evlilik nedenleri, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı, düşük sosyo ekonomik durum, kültürel etmenler, geleneksel kabuller, dini inançlar, erkek egemenliği ve ataeril toplum yapısıdır. Global sorun olan çocuk yaştaki evlilikler kadın sağlığını tehdit etmektedir. Cinsel yaşama hazır olmayan bu çocuklar, aile planlamasında yetersizlik, istenmeyen gebelik, fazla sayıda doğum, erken doğum, anne ve bebek ölümlerine karşı savunmasız kalmaktadırlar. Ayrıca erken yaş evlilikler cinsel şiddet, cinsel sağlık sorunları, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve serviks kanseri gibi kadın sağlığını olumsuz etkileyen riskleri de barındırmaktadır. Bu evliliklerin yasal olmaması çocukların karşılaşılabilecekleri risklerin tanınmasını, hemşire ve ebeler

tarafından bakım ve danışmanlık hizmeti vermelerini güçleştirmektedir. Hemşirelerin toplumsal farkındalığının artırılması konusunda geleneksel aileler ve çocuklarını bilinçlendirmede etkin rol almaları, eğitim programları düzenlemeleri ve disiplinler arası iş birliği yapmaları önerilebilir.

13. Nusret Soylu/Gaziantep Çocuk Hastanesi, Çocuk ve Ergen

Psikiyatrisi

Muhammed Ayaz/Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi

Metin: Adli Değerlendirme için Yönlendirilen Küçük Yaşta Evlendirilmiş Kız Çocuklarının Sosyodemografik Özellikleri ve Ruhsal Değerlendirmesi

Öz: Erken yaşta evlenme tüm dünyada azalmasına rağmen, kızların önemli bir kısmının çocuk yaşta evlendirilmesi sürmektedir. Bu çalışmanın amacı, adli değerlendirme için yönlendirilen 15 yaşından önce evlendirilmiş kız çocuklarının sosyodemografik özelliklerini ve ruhsal bozukluk tanılarını incelemektir. Yöntem: Evlendirildiğinde 15 yaşını, değerlendirme sırasında 18 yaşını doldurmamış 48 kız değerlendirilmiştir. Olguların dosyaları ve sosyal inceleme raporları ve düzenlenmiş adli raporları araştırmacılar tarafından geriye dönük olarak incelenmiştir. Ruhsal bozukluk tanıları DSM-IV'e dayalı klinik görüşme ile belirlenmiştir. Sonuçlar: Olguların %45.8'ine en az bir ruhsal bozukluk tanısı konduğu, en sık konulan tanıların majör depresif bozukluk ve uyum bozukluğu olduğu saptanmıştır. Olguların %8.2'sinde travma sonrası stres bozukluğu saptanmıştır. Olguların %22.9'u kendi isteği dışında evlendirilmişti. Olguların %14.6'sının evlendirildiği kişi tarafından fiziksel şiddete/istismara, %27.1'inin ise duygusal şiddete/istismara maruz kaldığı saptanmıştır. Olguların %29.2'sinde intihar düşüncesinin, %20.8'inde intihar girişiminin olduğu bildirilmiştir. Olgular sosyodemografik özelliklerine göre gruplara ayrıldığında evliliği istemeyen, evlendirildiği kişiyi evlilik öncesi tanımayan, evlilik sonrası geniş ailede yaşayan, evlendirildiği kişi çalışmayan (işsiz, askerde, cezaevinde) ve evlendirildiği kişi tarafından fiziksel ve duygusal şiddete maruz kalan olgularda daha yüksek oranda ruhsal bozukluk saptanmıştır. Tartışma: Bulgularımız sadece adli değerlendirme için yönlendirilen olguları içermekle birlikte, küçük yaşta evlendirilen

kızların ruhsal bozukluk açısından risk altında olduklarını göstermektedir. Sonuçlarımız çocuk yaşta evliliklerin önlenmesi ve erken evlendirilen kız çocuklarının ruh sağlığının korunması için gerekli adımların atılması gerektiğini düşündürmüştür. (Anadolu Psikiyatri Derg. 2013; 14:136-44).

14. Aysun Özşahin*, Mehmet Zencir*, Birsen Gökçe*, Nurhan

Acımiş*

***Pamukkale Üniversitesi, Tıp, Halk Sağlığı**

Article: Adolescent Pregnancy in West Turkey: Cross Sectional Survey of Married Adolescents

Abstract: **Objective:** The purpose of this research was to determine both the fertility characteristics of married adolescent women in Denizli province center and the adolescent pregnancy rate and also some factors that could occur with adolescent pregnancy. **Methods:** This cross-sectional study was conducted in the Denizli province center in the year 2001. According to the Turkish Demographic Health Survey 1998 statistics, the percentage of married adolescents between 15-19 years of age who have begun to give birth is 9.3-10.2%. The sample size of 3471 was determined using Epi Info software. To reach this sample size, 5 of the 25 health clinics in Denizli province center were chosen by simple random sampling method. **Results:** Approximately 6.4% of the adolescents were married, 4.9% had been pregnant as an adolescent, 4.8% had delivered a baby, 23.3% of the married adolescents had never been pregnant, 23.3% were pregnant with their first child, and 51.2% were mothers; 76.7% had been pregnant one or more times. The majority of the married adolescent women in the research group (57.2%) do not use any method of family planning, followed by 15.7% who use an intrauterine device. Age, lower degree of education (less than 8 years) and unemployment were identified as risk factors for adolescent pregnancy. **Conclusion:** The results of this study suggest that although the frequency of adolescent pregnancy in the region is lower than the mean value in Turkey, it is higher compared with other countries. Age, education <8 years and unemployment are risk factors for adolescent pregnancy.

15. Evrim Aktepe/Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı

İnci Meltem Atay/Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

Metin: Çocuk Evlilikleri ve Psikososyal Sonuçları

Öz: Çocuk istismarının dünyadaki en yaygın biçimlerinden biri de çocuk evliliğidir. Reşit olmayan evliliklerin sıklığı dünyada azalmakla birlikte, Türkiye gibi ülkelerde yaygınlığını korumaya devam etmektedir. Çocuk evliliği genellikle 18 yaşından küçük bir çocuğun evlenmesi anlamına gelir. Bu evliliklerin çoğunluğu çocuğun bilinçli rızası olmaksızın yapıldığı için "erken ve zorla gerçekleştirilen evlilikler" olarak da tanımlanmaktadır. Çocuk evlilikleri, çocukları ailelerinden ve arkadaşlarından ayırmakta, aile içi şiddete maruz bırakmakta, gelişimlerini ve eğitim, sosyal ve mesleki alanlardaki fırsatları tehlikeye atmaktadır. Erken yaşta yapılan evlilikler depresyon ve intiharın yanı sıra psikolojik sorunlara da yol açabilir. Bu gözden geçirme yazısında erken evliliğin sıklığı, nedenleri ve psikososyal açıdan olumsuz sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

16. Hamit Acemoğlu*, Ali Ceylan*, Günay Saka*, Melikşah Ertem*

Dicle Üniversitesi, Tıp, Halk Sağlığı

Metin: Diyarbakır'da Erken Yaş Evlilikleri

Öz: Amaç: Erken yaş evlilikleri kadın ve çocuk sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi kenti olan Diyarbakır'da kadınlarda erken yaş evliliği sıklığının çıkarılması ve bunu etkileyen bazı sosyal etkenlerin ortaya konulması amacıyla bu çalışma planlanmıştır. Yöntem: Çalışma kesitsel tarzda olup, Diyarbakır il sınırlarında yaşayan 15 yaş üzeri 966 kadına ulaşılmış ve yüz yüze görüşülerek önceden hazırlanmış bir anket uygulanmıştır. Bulgular: Erken yaş evliliği sıklığı %42.4 bulunmuştur. Erken yaş evlilikleri yaş ile birlikte artmıştır. Erken yaş evliliği yapmış kadınların %67,8'i okur yazar değilken, erken yaş evliliği yapmamış kadınların %52,5'i okur yazar olmadığı, erken yaş evlilik yapan kadınların %59,9'unun kırsal alanda yaşadığı, erken yaş evlilik yapmayan

kadınların %38,0'ının kırsal alanda yaşadığı tespit edilmiştir. Erken yaş evliliği ile akraba evliliği arasında önemli bir ilişki saptanmıştır. Erken yaş evliliği yapan kadınlarda ortalama çocuk ölüm sayısı, ortama düşük sayısı ve ortalama gebelik sayıları daha yüksek çıkmıştır. Sonuç: Erken yaş evlilikleri Diyarbakır ilinde önemli ve yaygın bir sorundur. Erken yaş evlilik yapmış kadınlara öncelikli sağlık hizmeti sunulması için planlamalar yapılmalıdır.